

PTUJSKI LIST

Za celo
za

je v
v starem
cije, levo.
se ne vrnejo.

Politično gospodarski listnik.

Štev. 5

Ptuj, 29. januarja 1922

IV. letnik

Papež Benedikt XV. †

V nedeljo, 22. t. m. zjutraj je umrl papež Benedikt XV.

Obéutno se je prehladil 27. decembra, ko je vstal ob 4. zjutraj in šel maševati v cerkev Santa Maria. Začel je močno kašljati in od tedaj se ni več opomogel. Izprva ni bilo misliti, da je prehlajenje toli nevarno. Papež je redno opravljajal svoja navadna dnevna dela. Šele v četrtek 12. januarja se je bolezen občutno poslabšala in so se začeli kazati prvi znaki influence. Ker je bil papež slabotnega telesa, mu je zdravnik svetoval, naj ostane v postelji. Papež pa je mislil, da ni tako hudo, in je bil prihodnje dni pokonci. V ponedeljek pa se je bolezen obrnila na slabše; vročina je opoldne poskočila že na 39,9 C. V noči od ponedeljka na torek se je papeževa bolezen tako poslabšala, da je bilo le še malo upanja na okrevanje. Vnela so se pljuča, pljučni katar se je tako razširil, da je preprečeval prehod. Srce je oslabeło. V noči od petka na soboto se je papež onesvestil, smrti je bilo pričakovati vsak trenotek. Vendar se je predpoldnem se prebudil in zahteval juhe. Zavžil je tudi nekaj vina, na kar je zopet zadremal. Po Rimu so se razširile vesti, da papež umira. Vendar je življenska sila papeževa vzdržala še soboto in naslednje jutro v nedeljo do 6, ko so ugotovili, da je srce prenehalo za stalno utripati. Njegova smrt se je razglasila brzojavno po širnem svetu. V Ptuj je dospela vest v ponedeljek in so javna poslopja razobesila črne zastave.

Papež Benedikt XV. je bil rojen l. 1854 v Genovi kot Jakob della Chiesa. Določen za cerkveno diplomatično službo je dovršil pravoslovne in bogoslovne nauke. Pod kardinalom Rampollo je vstopil v diplomatično službo, ktero je opravljal nekaj časa v Madridu (1883—1887), potem pa v Vatikanu, dokler ni l. 1907 postal nadškof v Bologni. Kardinal

Kneginja Marija, naša bodoča kraljica.

Rojena je dne 8. januarja leta 1900. Zaročila se je torej ravno na svoj rojstni dan, ko je izpolnila svoje 22. leto. Marija je tretji otrok kralja Ferdinanda I. Njena mati je rojena Angležinja, najstarejša hči vojvode edinburškega. Na Angleškem smatrajo še sedaj kneginjo Marijo kot svojo princezino in posebno pri Škotih je na vse priljubljena. Kneginja Marija je živela delj časa na Angleškem in je tudi isto angleško vzgojena. Poleg njene visoke izobrazbe, pa odlikuje našo bodočo kraljico še v posebni meri njena prisrčnost. Med vojno se je oddala kneginja Marija z vso vneto postrežbi bolnikov in ranjencev in je bila vedno najodličnejša podpora svoji materi, ki je bila vedno na čelu vsake dobrodelné akcije. Kneginja Marija je vzgojena čisto v duhu rumunske vladarske rodbine, ki se odlikuje po redki demokratičnosti. Rumunski narod srčno ljubi kneginjo Marijo

je postal l. 1914, štiri mesece pred smrtjo papeža Pija X.

Po smrti papeža Pija X. je 3. septembra 1914 Jakob della Chiesa, čeprav kanonično najmlajši kardinal, izvoljen za rimskega papeža in si je nadl ime Benedikt XV. Katoliška cerkev je potrebovala politično spretnega papeža, Jakob della Chiesa pa je slovel za spretnega politika in diplomata.

Svetovna vojska se je bila takrat začela, klanje med evropskimi narodi. Papež je poskusil nekolikokrat, da posreduje med vojskoječimi se silami, ali njegovega glasu niso poslušali. Več uspeha je imel pri trudu, da olajša bedo prebivalstva, ki je bilo neposredno prizadeto po vojni, zlasti pa se je zavzel za gladno deco in vojne ujetnike.

Kot politik bi bil rad dosegel ispravo z italijansko državo in poroča se, da je bila še njegova zadnja želja, naj bi njegov naslednik dognal to spravo.

Za nas Slovence in Hrvate ta papeževa želja po spravi z italijansko vlado ni bila ugodna. Italijan sovraži naše prebivalstvo v zasedenem ozemlju in bi ga najrajši uničil. Močna opora so in bi morali biti baš narodno pravični duhovniki. Toda gorje duhovniku, ki bi ščitil slovansko ljudstvo. Izročén je na milost italijanskim fašistom, s katerimi drži tudi višja duhovščina, ker se papež ni hotel zameriti italijanski vladi. Tržaški škof Karlin je moral takoj po italijanski zasedbi iz Trsta, ker je Slovenec. Tudi njegov naslednik Italijan je že moral oditi, ker ni mogel odobravati vsega italijanskega nasilstva proti slov. duhovnikom. Benediktovo srce je tudi na papeškem prestolu utripalo v prvi vrsti za Italijane, za Jugoslavijo in jugoslovansko ljudstvo se ni moglo ogreti.

Nikola Pašić o naši zunanji politiki.

V debati o vladni izjavi se je v sredo 25. t. m. oglasil k besedi tudi ministrski

in v Rumuniji ji ne reče nihče drugače kot Marjola, kar bi bilo toliko kot pri nas Marička. Kakor je gotovo, da ima zaroka našega kralja velik političen namen, tako pa menda tudi lahko trdimo, da je zveza dveh src. Kneginja Marija je živo sledila vsem vojnim dogodkom in legendarna slava, ki se je vila okoli našega kralja, junaškega poveljnika najbolj hrabre vojske, je napravila mogočen vtis na mlado Marijo. Posebno se je to zanimanje stopnjevalo, ko so bili jugoslovanski dobrovoljci v času največje nesreče Rumunije, ko je zavzel Mackensen skoro vso Rumunijo, močna in junaška opora Rumunov. Nepozabljivo junaštvo Jugoslovanov v Dobruži je zidivilo ves svet. Kneginja Marija se je že od tedaj stalno zanimala za Aleksandra in ko je lani bil Aleksander bolan v Parizu se je Marija dnevno informirala o stanju njegove bolezni. Že lani bi se imela Aleksander in Marija sestati v Parizu, pa je prišla nepričakovana zapreka. Dasi osebno še nista bila znana, sta se po fotografijah poznala že od davna in med obema je bilo že leto dni

predsednik Nikola Pašić, pred nedolгим še vodja vnanjega ministrstva, in je obširno govoril o vladni vnanji politiki. Izvajal je med drugim:

Naša zunanja politika je bila odrejena po rezultatih končane svetovne vojne in po mirovni pogodbi, predloženih v Parizu. Naša država gre v zunanji politiki pota zavezniške politike in bo šele tedaj sigurna, ko se prepriča, da premagani narodi ne mislijo na revanžo. Mirovni pogodbi še ni izpolnila nobena premaganih držav, ker zahtevajo vse olajšave. Šele tedaj, ko bo končno sklenjeno, ali se sprejmejo te njihove zahteve ali ne in ali se jim dovolijo olajšave, se bo zunanja politika razbistrila. Naša država doslej še ni popolnoma izvršila razmejitve z nobeno sosedno državo. Še manj pa se more govoriti o povračilu vojne škode, ki nam jo dolgujejo razne premagane države.

Kar se tiče razmejitve z Avstrijo, je bila ista zlasti na Koroškem izvršena na našo škodo, ker so Nemci germanizirali tamkaj naseljene Slovence. Pri ljudskem glasovanju l. 1920 smo mi zato propadli.

Razmejitev z Madžarsko se vrši zelo počasi, ker se namenoma zavlačuje. Dosedaj je izvršena razmejitev samo v Baranji in ob Donavi. Iz Baranjskega trikota in Pečuja smo se morali umakniti, ker je bilo to določeno že v mirovni pogodbi. Mednarodna komisija pa je sklenila, da se ima del ozemlja proti določbam mirovne pogodbe priklopiti Madžarski, proti čemur je naša država protestirala in je vprašanje sedaj odgodeno, dokler ne bo odrejena vsa meja.

Razmejitev z Romunijo je končana in je samo še potrebno, da razmejitev odobrita obe vladi. Mi smo romunske vasi, ki nam jih je prisodila mirovna pogodba, odstopili Romuniji, ta pa nasprotno naše vasi nam.

Z Bolgarijo je izvedena razmejitev v zmislu mirovne pogodbe. Zgodila se je samo pomota, ker je bilo eno naše selo pripoznano Bolgarki, a je bilo tudi to vprašanje rešeno končno kompromisnim potom.

tiho nagnenje. Kakor nas veseli, da je kraljeva zaroka utrdila naše zunanje stanje, nas pa vendar še bolj veseli, da bo kneginja Marija zvesta in dobra družica našemu ljubljenu kralju. Pozdravljena naša prva kraljica!

Rumunska kraljeva rodbina izhaja iz rodu Hohenzollern-Siegmaringen. Ker pa je Ferdinand I., sedanji kralj vstopil v vojno z Nemčijo, ga je Viljem II. slovesno izključil iz vrst nemškega plemstva. Rumunska vlada čuti z narodom in je zato oponašanje njenega nemškega porekla, kar so storili patentirani klevetniki, naši klerikalci, skrajno neokusno. Ferdinand ima 5 otrok. Najstarejši Karel je bil rojen l. 1893. in je rumunski prestolonaslednik. Princezinja Elizabeta je bila rojena leta 1894. in je poročena z grškim prestolonaslednikom. Tretji otrok je kneginja Marija. Princ Nikolaj je rojen leta 1903. in študira sedaj v Angliji. Najmlajša pa je princezinja Ilijana, ki je rojena leta 1909.

Albansko vprašanje je obširnejše. Med balkansko vojsko je obstojala med Srbijo in Bolgarijo pogodba, ki je garantirala Srbiji v slučaju zmage izhod na Jadransko morje pri Skadru. Pogodba pa se ni izvršila, ker so se Bolgari pozneje izneverili in napadli Srbijo in Grško in sta potem tudi Avstrija in Italija nastopila proti tej pogodbi. Londonska konferenca leta 1913. je nasiloma ustvarila Albanijo, ker sta to zahtevali Avstrija in Italija, nam pa je odvzela sadove zmage. Princ Wied je bil končno imenovan za kneza Albanije, obenem pa je bil sklenjen med Avstrijo in Italijo tajen dogovor glede razdelitve interesne sfere: severna cona je bila priznana kot avstrijska, južna pa kot italijanska interesna sfera.

S tem je postalo albansko vprašanje evropsko. Med svetovno vojno se je Avstrija trudila, da bi pridobila Albanijo za boj proti Srbiji, a je prišla pri tem v konflikt z italijanskimi interesi. Princ Wied je pobegnil in sledil mu je Esad paša. Ta je po načelu „Balkan Balkancem“ vodil politiko Italije, ki pa je bila koristna tudi za nas. Esad paša je zahteval samostalno Albanijo, realno unijo, skupno carino in armado. Prebivalstvo bi naj samo odločilo, kateri državi se hoče priklopiti. Ta sperazum pa se ni izvedel, ker je prišlo do londonskega pakta, ki je onemogočil naši državi izhod na Jadransko morje. Naglašam: Če bo Albanija samostojna, jo bomo priznali, in ona mora biti tudi neodvisna. Ker so se v Albaniji izmenjavale različne vlade, narod sploh ni vedel, komu naj bo odgovoren. Še bolj čudno je bilo, da je bila Albanija sprejeta v zvezo narodov, čeprav je ni bil še nikdo priznal za državo. Tako je Albanija nenadoma zahtevala meje iz leta 1913, čemur pa so se Miriditi odločno uprli. Naše mejne čete so bile zaradi tega ojačene in zasedli smo nove točke, dokler veleposlaniška konferenca ne določi novih mej. Angleška vlada nas je zato vsled svojih napačnih informacij zatožila Zvezi narodov. Po prihodu naših delegatov v Ženevo je komisija lige sklenila, da odpošlje v Albanijo posebno komisijo, ki naj na licu mesta preuči razmere. Po sklepu veleposlaniške konference je bila potem ustanovljena nevtralna cona, za katero so se umaknile naše čete.

Odnosaji z Italijo so zavezniški. Nastale so bile težkoče radi londonskega pakta. Predsednik Wilson je predlagal novo črto. A predno je prišlo do sprejetja njegove črte, je odšel iz Pariza. Sledila je nato Rapalska pogodba, ki pa tudi še sedaj ni izpolnjena. Razmejitev je izvršena samo v dveh pasovih, tretji pas pa je še zaseden. Šele tedaj, ko bo tudi ta izpraznjen, bomo pričeli trgovinska pogajanja z Italijo.

Odnosaji z Bolgarijo so korektni. Sporazum o formalni alijansi je sicer še daleč, vendar pa ni priporočljivo, da bi se gojilo proti Bolgarski neprijateljsko razpoloženje. Bolgarska vlada je izjavila, da je izpremenila svojo politiko, vendar pa pošilja še vedno čete v Staro Srbijo in Makedonijo in ubija ljudi, ki so za zvezo z našo državo.

Velika Rusija nam je pomagala, da nismo propadli v vojni. Mi smo ji zate tudi hvaležni in sprejemamo pod svojo streho ruske emigrante brez razlike na strankarstvo. Nikakor pa ne moremo stopiti z rusko vlado v politične odnosaje, dokler se ne izmiri z narodom.

Naše notranje naloge. Vlada je predložila skupščini one zakone, ki so potrebni naši državi, ako se hoče doseči konsolidacija zunanje in notranje politike. Zahtevati moramo davčno zakonodajo, ki bo enaka za vse, isto tako sodni zakon, zakon o oblasti in o njihovi samoupravi. S temi zakoni moremo šele posezati dalje in ustvariti tako državo, da bodo naši nasprotniki, ki špekulirajo sedaj na račun naše razdrapanosti, v svojih intencijah oslabljeni in bodo končno izpolnili naše zahteve.

Naša vlada je sklenila pogodbo s Češko-slovaško in Romunijo in napravila s tem v zunanji politiki velik korak naprej. Napraviti pa moramo sedaj še drugi korak. Sprejeti moramo tudi predložene zakone, ki nam bodo dali še več moči, da moremo braniti svoje koristi sami, brez vsake pomoči.

Zbornica je spremljala izvajanje ministr-

skega predsednika s ponovnim burnim izvajanjem in mu je ob koncu govora priredila ovacije.

Pozor, davkoplačevalci!

1.) Taksa na vozila.

Vsi, ki imajo avtomobile, fijakerske vozove na vzmete, motorne ali navadne bicikle, jih morajo ne glede na to, kako se uporabljajo — najkasneje do dne 15. februarja 1922 prijaviti, in sicer pristojnemu občinskemu uradu. Pristojen občinski urad pa je tisti, kjer je vozilo stalno spravljeno.

Vsake takse pa so oproščena navadna kmetijska vozila, ki služijo izključno potrebi lastnikov. Takih kmetijskih vozil sploh ni treba prijaviti!

Za prijavo vozil pa, ki niso oproščena, pa se plača 2 dinarja takse za prijavo. Za odobritev prijave pa se plača 5 dinarjev in to le tedaj, če se morajo pri lokalnih policijskih predpisih prijaviti policijskemu ali občinskemu oblastvu, ter je za njih uporabo potrebna odobritev.

Prijava mora biti pismena in mora vsebovati nastopne podatke:

a) ime, priimek, poklic in bivališče lastnika vozila;

b) označbo vozila, pri avtomobilih tudi označbo tvornice, pri fijakerskih vozovih obliko, ali so za dva ali enega konja;

c) kje je vozilo stalno spravljeno;

č) navedbo o okolišinah, vsled katerih odpada letna ali sploh vsaka taksa.

Za vsako vozilo je treba vložiti posebno pismeno prijavo.

Vsako prijavo je treba kolkovati in sicer: a) za avtomobil, fijakerski voz in voz na vzmeteh, ki se uporablja za osebno potrebo z 200 dinarji;

za motocikle ali bicikle s 5 dinarji in c) za voz na vzmeteh, ki ni navaden kmetijski voz, z 2 dinarji.

Letna taksa se mora plačati najkasneje dne 28. februarja.

2) Plačanje dohodnine in plačarine za leto 1922.

Da more davčna oblast odmeriti dohodnino, je treba, da vsak posameznik napove davčni oblasti, koliko je imel dohodkov, odkod izvirajo ti dohodki itd. Napovedi dohodkov v svrhu odmere dohodnine za davčno leto 1922. je vložiti najkasneje do dne 31. januarja 1922. in sicer pri onem davčnem okrajnem oblastvu, ki se nahaja v davčnem okraju, v katerem biva davčni zavezanec. Davčne napovedi je vložiti brez vsakega posebnega poziva. Ako torej do dne 31. januarja 1922. ne vložiš davčne napovedi, se ti dohodnina odmeri na podlagi uradnih poizvedb, ki morejo biti nepravilne in v tvojo škodo. Davčno oblastvo ti more tedaj v tem primeru, če ne vložiš napovedi, odmeriti večjo dohodnino nego odgovarja tvojim resničnim dohodkom. Če ti davčno oblastvo odmeri dohodnino na podlagi uradnih poizvedb, nimaš pravice pritožbe proti previsoki odmeri dohodnine. **Tvoj rekurz (priziv) se zavrne, če je še tako utemeljen, in sicer zaradi tega, ker nisi vložil napovedi.** Rekurzu se le tedaj ugodi, če nisi ob času napovedi stanoval v davčnem okraju. **Ako hočeš preprečiti, da ne boš preobdavljen, vložil napoved do dne 31. januarja 1922.** Kesneje vloženi davčni napovedi davčnemu okrajnemu oblastvu ni treba vpoštovati.

Ako do dne 31. januarja ne vložiš davčne napovedi iz katerega koli vzroka, lahko prosiš pri davčnem okrajnem oblastvu za podaljšanje roka. V prošnji je navesti vzrok, zakaj nisi pravočasno vložil davčne napovedi. Obenem navedi v prošnji rok, v katerem lahko vložiš davčno napoved. Prošnja za podaljšanje roka je kolka prosta.

V davčni napovedi moraš navesti poleg svojih dohodkov tudi dohodke svoje žene in otrok, če živi s teboj v skupnem gospodarstvu. Le službenih dohodkov svojcev, čeprav živi v skupnem gospodinjstvu, ni prištevati k dohodkom hišnega gospodarja. Če je n. pr.

tvoj sin učitelj, mora on sam vložiti davčno napoved, čeprav živi s teboj v skupnem gospodarstvu.

Dohodke moraš napovedati v znesku, ki so ga dosegli v letu 1921. Pri napovedi vpoštuj dohodke iz onih virov, ki so obstojali dne 1. januarja 1922. Če si n. pr. prodal svojo kmetijo dne 1. julija 1921. za vsoto 100.000 Din., napoveš obresti, ki ti donáša ta kapital za vse leto. Če si n. pr. naložil to glavnico v hranilnici po štiri odstotke, napoveš kot dohodke za leto 1921. obresti v znesku 4000 Din.

Izjemoma so za davčno leto 1921. letni dohodki izpod 10.000 kron dohodnine prosti. Če tedaj tvoji letni dohodki ne dosežejo zneska 10.000 kron, ne plačaš nikake dohodnine.

Kot gospodar jamčiš, da vplačajo tvoji uslužbenci dohodnino od svojih prejemkov, ako so nameščenci pri tebi zaposleni dalj nego mesec dni. Zato imaš pravico, da pobiraš dohodnino ob izplačilu prejemkov. Pobrane zneske moraš izročiti s posebnim izkazom v dveh izvodih najkasneje 14 dni po pretoku vsakega četrtletja. Ako tega ne storiš in ako se davek ne more iztirjati od nameščencev, plačaš dohodnino za svoje nameščence iz svojega.

Potrebni uradni obrazci se dobivajo **brezplačno** pri davčnih oblastvih in davčnih uradih. Napovedi je oddati pri onem davčnem oblastvu, v čigar okraju davčni zavezanec redno živi.

Napoved se izvrši lahko pismeno, ali pa se jo dá **ustno** na zapisnik pri pristojnem davčnem uradu.

Ker bo zadnje dni sigurno velik naval, naj oni, ki bodo ustno prijavili svoje dohodke, store to čim preje.

Kdor v določenem roku ne vložil napovedi, temu se lahko odmeri dohodnina brez nadaljnjega poziva na podstavi uradnih zaključkov.

3. Za odmero rentnine

morajo enako davčni zavezanci sami od sebe izvršiti

do dne 31. januarja

napoved za rentnino, in sicer pismeno ali pa jo dati ustno na zapisnik. Za one, katerim odteza rentnino že dolžnik (hranilnica), ta dolžnost odpade.

Potrebni obrazci se dobe brezplačno pri davčnih uradih.

Oproščeni so te napovedi tudi oni, ki so že v minulem letu plačevali rentnino, ki medtem niso izpremenili bivališča in katerim se prejemki niso pomnožili.

Kako se obvarujemo influence?

Kakor smo že omenili, je prvi val influence ali španske bolezni zadel že tudi Slovenijo. Bolezen prihaja od severa, zlasti preko Avstrije iz Nemčije. Opažali so jo najprej v obmejnih krajih, posebno v Mariboru ter je sedaj preplavila Slovenijo.

Bolezen se pojavlja po mestih in po deželi najbolj seveda tam, kjer pridejo ljudje v večji meri v osebni kontakt. Iz zdravniških krogov pa se nam zatrjuje, da je influenza topot lahke narave, brez posebnih komplikacij in da zlasti nima za posledico pljučnice, ki je v prejšnjih letih, posebno pa leta 1918. in 1919. zahtevala mnogo žrtev.

Kakor izvaja zdravstveni nadzornik dr. E. Mayer v svoji informativni knjižici „Nalezljive bolezni, bolezni povzročajo influenčni bacili. Okužitev se izvrši tako, da pridejo ti bacili, ki jih vdihamo s kapljicami slin bolnega človeka, v nos in sapnik ter povzročijo bolezen. Bacili sami ostanejo na zraku zelo težko virulentni, zato upravičeno domnevamo, da se širi bolezen po kontaktu od človeka do človeka.

Epidemije influence se pojavljajo ponajveč jeseni, pozimi in spomladi. V zadnjih 400 letih so bile velike epidemije po vsej Evropi. Ena izmed največjih je bila v zadnjem času leta 1918. in 1919.

Inkubacija pri influenci traja dva po tri dni. Bolezen se prične z vročino do 40%. Bolniki dobe bolečine v čelu in križu; pojava se jako močan nahod in vnetje očesnih veznic. Mandelja v vratu nekoliko otečeta; bolniki kašljajo, včasih se pojavi okoli ust izpuščaj; jezik je obložen, tek slab. Bolniki kašljajo zaradi katarja, ki se napravi v sapniku. Telesna toplota ostane na prvotni višini, večkrat pa se tudi monja. To stanje traja tri do sedem dni. V težjih slučajih se pridružijo močne bronhitide, ki se lahko razvijejo v pljučnico in vnetje rebernice. Vročina ostane precej visoka; bolniki dobe tudi delirije. Včasih se pridruži tudi vnetje možganskih oken in pojavijo se tudi duševne motnje. Dostikrat zapusti influenca nevrastenijo. Pripeti se tudi, da pri influenci oslabi srce in da mučijo bolnika srčne slabosti leta in leta. Lahki slučajji influence končajo skoraj vedno dobro. Influenca pa postane nevarna, če se pojavijo druge komplikacije.

Da se po možnosti obvaruje infekcije, se običnostvo opozarja, naj se ogiblje ognjišč, kjer se pojavlja ta bolezen. To svarilo velja predvsem onim, ki so slabotni, slabokrvni ali v višji starosti, otrokom in ljudem s kroničnimi nahodi in kašljem. Zlasti se influenza lahko prenese na ta način, da bolnik okuša zdravo osebo.

Kot dobra preventivna sredstva, da se ljudje obvarujejo infekcije, priporoča znani docent dr. Matko: zmerno življenje, dobro prebavo, pridno izpiranje ust, snaženje zob in podobno. Naj se ne obiskuje javnih shajlišč, kjer se zbira mnogo ljudi. V slučaju obolenja naj se bolnik hitro vleže in naj pokliče zdravnika, ki mu olajša bolečine pri kašlju in da mu primerne nasvete, da se izogne komplikacijam, ki so mnogo nevarnejše kot bolezen sama.

Svariti je treba običnostvo se posebej pred nezmiselnim popivanjem žganja, vina in drugih opojnih pijač. Pijančevanje slabi telo. Pri influenci je torej kot pri vseh boleznih najboljše zmernost. Proti želji naj uživajo bolniki gorak čaj, toplo mleko, toplo radensko zodo, toplo limonado in juho.

Na vprašanje, kaj misli o velikih dozah salicila, je odgovoril docent dr. Matko, da se salicil ordinira navadno v polgramskih dozah vsake tretje ure. Proti vročini naj se dajejo obkladki s prostano vodo okoli prsnega koša in trebuha trikrat na dan. Pri slabotnih ljudeh pa je treba opreznosti glede dobe obkladkov, ker bi predolgotrajni obkladki utegnili pri njih delovati škodljivo.

Gospodarstvo.

Nova svinjska kuga se pojavlja v naših krajih. Svinjam se začnejo sušiti čreva. Žival se vleči nekaj dni, trpi hudo vročino, nato pa pogine.

Dopisi.

Občni zbor moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuj se vrši v četrtek dne 9. februarja v Narodnem domu ob 8. uri zvečer. Pred občnim zborom bo predaval g. profesor Zelenik o svojem potovanju po inozemstvu.

Mestna glasbena šola v Ptuj priredi v četrtek, dne 2. februarja 1922 ob pol 8. uri zvečer v svojih lastnih prostorih na Hrvatskem trgu št. 6 javni koncert. Na tem koncertu bodo sodelovali profesor konservatorija na gosti Jan Šlais in glasovir Ruža Šlais-Dayl iz Ljubljane. Vstopnice: Sedeži po 8 in 6 din., stojišča 2 din., dijaki 1 din. v predprodaji v trafiki na mestnem magistratu in na večer koncerta pri blagajni.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ptuj ima svoj redni občni zbor v soboto, dne 28. januarja 1922 v spodnji dverani Narodnega doma s sledečim sporedom: 1. Prečitanje zapiskov zadnjega občnega zbora. 2. Poro-

čila funkcionarjev. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Odbor-

Kino. V nedeljo, dne 29. januarja ob 5. in ob 8. uri se predstavlja krasna cirkuška drama „Smrtna arena“ ali „Premagane Amazonke.“ Senzacionalni sportski dogodljaji, cirkuške atrakcije, nastopi ameriških Amazonk itd.

Ptujski akademiki se naknadno tem potom zahvaljujejo vsem cenjenim damam, ki so nam pripomogle z različnimi darili in oktetu, ki nas je počastil in razvedril z nekaj srčkanimi pesmimi in s tem olepšali našo prireditvev.

Družabni večer v Društvenem domu. Splošno je zanimanje za družabni večer dne 4. februarja 1922 v vseh stanovih našega mesta. Za vse izvaja veliko privlačno moč „Pevsko društvo.“ S svojimi umetniškimi nastopi si je pridobilo zaslužen priznanje, pod vodstvom našega spretnega dolgoletnega pevo-vodja g. Frasa. Za ta večer nam poda nov spored: 1. E. Adamič, V snegu, mešan zbor. 2. E. Adamič, Tožba, moški in mešan zbor. 3. J. Ipavie, Imel sem ljubi dve, moški zbor. 4. Hladnik, Deklici, oktet. 5. Dr. Kimovec, Marko pleše (Prekmurska) moški in mešan zbor. Kakor kaže ta spored, bo tudi mešan zbor sodeloval s posebno vno. Godba se pridno vežba za ples. Naše ljube dame nam pripravljajo izborno vino, jostvine in druge dobre stvari za ta večer. Vstopnina je prosta, radevolje pa se sprejemajo prostovoljni prispevki, ki se porabijo za dobre namene.

Ivan Gosak †. Umril je v Žičah g. Ivan Gosak, posestnik in dolgoletni župan, oče tukaj. odvetnika dr. Toneta Gosaka.

Darila. Za Sokolski dom Ptuj: Na Silvestrovo nabrano pri br. Tancig-u 320 K. — Br. Orešnik Vinko 100 K, Kazni 20 K. Za Zletni fond Sokola Ptuj: pri br. Tancigu nabrano 186 K. V kuhinji „Narodni dom“ 44 K. V Vinariji miznina 60 K.

Podružnica Jugoslovanske Matice v Ptuj ima v sredo, dne 15. februarja ob pol 8. uri zvečer v Narodnem domu izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu je sestavljanje katastra narodnih tvrdk v Ptuj. Ker je to vprašanje jako važno, prosi odbor, da se udeleži izvanredni občni zbora kolikor mogoče mnogo članov. Matičarji! Na svidenje pri delu za naredov blagor.

Športni klub v Ptuj. Vsem je znano, da se bude vršila dne 11. februarja t. l. v tukajšnjem Društvenem domu v širšem obsegu športna veselica tukajšnjega športnega kluba. Dvorana bude krasno okrašeno, preskrbljeno bude z vsem potrebnim in že sedaj je za to veselico velikansko zzznimanje. V tek. tednu se bodo razposlala vabila in pri tej priliki je lahko mogoče, da eden ali drugi po pomoti ne dobi vabila. Radi tega prosimo, da nam to oprostite in vsakega takega prosimo radi tega, da se poda v trgovino g. Osenjak-a, kjer se mu bude naknadno izročilo tozadevno povabilo, ali pa da nam sporoči na kakšen kolisibodi drugi način, da mu isto vpošliemo. Športni klub v Ptuj.

Razglas. Dne 30. in 31. januarja in 1. in 3. februarja se morajo na mestnem magistratu med uradnimi urami od 8. do 12 ure v Upravi pri g. Ferlešu naznaniti vsa vozila to je: avtomobili, kočije, bicikli, motorni bicikli in vsi vozovi na vzmeteh (fedrah). Prijava mora biti pismena in kolekovana. Nadaljna pojasnila glede prijave so razvidna iz lepakov, ki so nalepljeni na vseh oglih mestnih ulic. Samo tako se sme prijaviti. Kdor ne prijavi, bo kaznovan.

Nova kožna bolezen. Zadnje tri mesece se pojavlja v Ljubljani in tudi drugod, pri moških kadileh nova kožna bolezen, ki trdevratno kljubuje zdravljenju, dokler se ne odstrani vzrok. Večinoma se pojavi na stegnu kožno vnetje, ki se često razširi tudi po rokah, obrazu in okoli trepalnic. Vnetje povzroča močno srbenje, koža razpoka in se lušči. Dognalo se je, da se vzrok tej bolezni skatljice od vžigalice, ki vsebujejo na vžigalnih ploščicah nekostrupeno snov (fosforseskvisulfid). Po dosedanjih poskusih se je pokazalo, da povzroča to bolezen fabrikat tvornice za

vžigalice v Osjeku. Bolezen se najpreje pojavi na takih mestih telesa, kjer je skatljica bila shranjena v žepu, zlasti v blačah in tolovniku.

Iz Središča. Ker vera premalo vleče, so prirodili naši klerikaleci protečeno nedeljo ples. Kdo bi si to pred 10 leti mislil, treba je pač napredovati s časom, če tudi Bonaventura bridke solze pretaka nad svojimi plesaželnimi ovčicami. Mi jim to zabavo prav iz srca privoščimo, le malo več pietete bi lahko pokazali. Prav dobro vemo, koliko dajo na papeža in vero, toda hinaveci po poklicu bi bili pač toliko previdni, da ne bi prirejali plesa ravno na dan papeževe smrti. Sramota pa je, da so jim šli stazažo delat ljudje, ki na klerikalnih prireditvah nimajo nič opraviti in to smo hoteli še posebno grajati.

Politične vesti.

Iz narodne skupščine. Narodna skupščina nadaljuje razpravo o vladni izjavi, Oglašajo se večinoma govorniki opozicije. Iz njihovih govorov je več ali manj čuti, v kakem neugodnem položaju se nahaja naša država, — kar ve že itak vsakdo — kaj se je vse zamudilo storiti in pa napačno storilo. Poslanci mirno poslušajo take tožbe, kolikor jih sploh poslušajo, sicer pa po starem načinu gledajo, da ne delajo, ne sami pa tudi drugi ne, ker jih k odsekovim sejam niti toliko ne pride, da bi bili sklepčni.

Odločni nastop proti Habsburžanom. Ko se je zaznalo, s kakimi zahrtnimi nameni se je vrnila Čita z Madeire, so vse države male in velike antante sporočile v Budapešti, Švici in pri portugalski vladi, da so popolnoma siti habsburških pustolovščin. Zagrozili so Čiti in Karlu, ako ne bosta na Madeiri mirna, da ju spravijo na kak še bolj oddaljen otok. Vplivalo je to, Čita se je v spremstvu bajonitov varno vrnila k svojemu Karlu na Madeiro.

Razno.

Najlepši ženski hrbet. Amerikanci so čudni ljudje in si zamislijo vsega šmenta. Sedaj so razpisali 5 milijonov frankov nagrade za najlepši ženski hrbet. Sestavljena je posebna komisija zdravnikov, ki bo preiskovala hrbe amerikanek.

Za poldrugi milijon vrednosti je zgorelo v noči od minulega petka na soboto v Osjeku, kjer je izbruhnil požar v tvornici pohištva „Danica“. Do tal je pogorela vsa delavnica s stroji in materijalom vred, skladišče s pohištvom in dva konja. Ognjegascem je pomagalo vojaštvo. Sumijo, da je zanetila ogenj maščevalna, še doslej neodkrita roka.

Kdo naj vzdržuje Karla. Vzdržalnina za Karla, njegovo družino in spremstvo je precej veliko. Samo za hišo, v kateri stanuje, je treba plačati dva tisoč funtov šterlingov najemnine, za prehrano vsakega člana pa dnevno 125 frankov. Karlovo spremstvo šteje 50 oseb. Te stroške naj bi po mnenju veleposlaniške konference plačevalo nasledstveno državo. Če je Karel res tako ubog, da se ne more iz svojega preživljati, čemu ima toliko nepotrebne spremstva in čemu pošilja Čito v Evropo, kar stane na stotisoče. Žena naj oskrbuje Karla gospodinjstvo, pa bosta z malim lahko izhajala. Dela itak nimata sedaj drugega, nego da skrbita za hrano in pijačo.

Mobilizacijske stroški Češkoslovaške so znašali ob zadnji pustolovščini Karlovi v jeseni 253.400.000 č. K. Kaj vse koristnega bi se dalo za to vsoto napraviti! Ali ima on in njegovi prijatelji kaj srca za narod, če za prazen nič povzročajo take stroške! Sedaj pa se zahteva revež Karel, naj plačuje Češkoslovaška vzdrževalnino zanj!

Zanimiva slika iz Zagreba. Po nalogu pokrajinske vlade je izvršila zagrebška policija točen in natančen popis tujih državljanov, ki stanujejo v Zagrebu. In kaj so odkrili pri tem? V Zagrebu se nahaja nič manj nego

11.000 tujih državljanov, od katerih ima samo 2500 oblastveno dovoljenje za začasno bivanje v Zagrebu. 8500 „Zagrebčanov“ pa živi brez vsakega dovoljenja v hrvatski prestolici. Ti gotovo ne delajo v Zagrebu v korist naši državi, nego le v lastno korist, a drugim v škodo. Domačini ne dobe stanovanj, a taki nepozvani tujci verižniki in krvosedi sede po najlepših zagrebskih stanovanjih.

Ustaš dr. Marković se izročil oblasti. Bil je v Rusiji, kjer se je navzel boljševiškega duha. Vrnivši se je izkušal nekolikokrat povzročiti v Črni gori vstaje. Ker se mu ni to posrečilo, se je umaknil v gore in se bavil s hajdukovanjem. Dobival je podporo iz Italije. Ali njegova četa se je od prvotnih 250 mož skrčila na 15 mož. S temi dr. Marković ni vedel kaj začeti pa se je sam na milost in nemilost izročil oblasti.

Novoimenovani škofje v Jugoslaviji. Za vrhbosanskega nadškofa v Sarajevu je imenovan škof dr. Šarić, za škofa v Šibeniku pa dr. Mineta, redovnik iz kongregacije obredov v Rimu.

Za nravni prepoved naroda. Preteklo nedeljo se je vršilo v Ljubljani ves dan zborovanje za nravni prepoved naroda. Udeležba je bila velika. Prisostvovali so zborovanju znamenite osebe in zastopniki vseh oblasti in društev, ki so v kaki zvezi z narodnim prepovedom. Predavatelji so temeljito obravnavali razne bolezni sedanje človeške družbe, ki so glavni izvor nenravnega življenja in groze upropasti naš narod, ako se ne obrne na druga pota. Tak strup je v prvi vrsti alkohol. Prerad se ima izvršiti po družini in po šoli. Če pa hočemo, da dvignemo narod, marajo voditelji svetiti ne samo z besedami, nego še bolj z dobrim zgledom. Narod moramo navajati k treznemu delu, ne pa v njem razpihavati raznih strasti.

Velikanski kit zaprl panamski kanal. V panamski kanal med severno in južno Ameriko se je zavlekel velikanski kit, dolg okoli 50 m, kakršnega doslej še niso videli. Na najožjem mestu se je tako zabasal, da ni mogel niti naprej niti nazaj. Zato se je ustavil ves promet v panamskem kanalu. Ameriška vojna mornarica je poslala nad kita torpedovko, ki ga je ubila s torpednim strelom. Z največjo težavo so kita potem z remorkerji izvlekli iz kanala. Hoteli so ga najprej z lokomotivami spraviti na suho, pa ni šlo. Zato so ga odvlekli na odprto morje, kjer so ogromno truplo razstrelili z dvema bombama, v katerih je bilo po 80 kg ekrazita. Bombi sta razdejali truplo na drobne kose.

Dežnik, ki se lahko nosi v žepu. Izdelovalec dežnikov Joco Piperić v Pančevu je izumel nov dežnik, ki se lahko nosi v žepu. Za ženske je napravil posebno, elegantno izdelano torbico, v kateri bodo poleg druge ženske drobnarije lahko nosile tudi dežnik in solčnik.

Brezposelnost v Švici. Švica med vojsko ni mnogo trpela, v Curihu določajo vrednost našega denarja, mislili bi, da se prebivalstvu v Švici dobro godi. Ali tudi tam se imajo boriti s težkočami. Industrija ne more razprodati svojih izdelkov, ker so za druge države predragi. Zato odpuščajo delavce. V začetku leta je bilo 88.900 brezposelnih, delno zaposlenih pa 53.900, skupno torej 142.800. Brezposelni dobivajo sicer državno podporo, ali to morajo plačati drugi, imovitejši sloji.

Apno, zdravilo proti jetiki. Doktor Cautiere je poročal medicinski akademiji v Parizu o novi metodi zdravljenja tuberkuloze. Najprej je povdarjal, da ni niti eden delavec, ki je bil zaposlen pri apnenicah, obolel na tuberkulozi. Zato je dr. Cautiere skušal zdraviti svoje bolnike z isto atmosfersko sličnostjo, v kateri žive gori omenjeni delavci. Rezultat je bil zelo povoljen, ker je mogel zabilježiti 40 popolnih ozdravljenj. Slične poizkuse z istim uspehom je napravil tudi neki drugi zdravnik.

Obvezni prazniki v Jugoslaviji. Vsled raznih vprašanj, kako se praznujejo prazniki raznih veroizpovedanj in državnih prazniki v naši državi, razglašala ministrstvo za socialno politiko, da je to vprašanje rešeno z zakonom o zaščiti delavcev. Po predpisih tega zakona

mora v podjetjih obligatno počivati delo edino ob nedeljah in na dan 1. decembra vsakega leta. Praznovanje vseh ostalih cerkvenih in državnih praznikov je prepuščeno medsebojnemu sporazumu med delavci in podjetniki.

Lakota v Rusiji je vedno hujša in zahteva vedno večjih žrtev. V melitopolskem okrožju gladuje nad 250.000 oseb. Prebivalstvo je pojedlo že vse surogate in konje. Na stotine rodbin je uničenih. Kmetje prodajajo zadnje ostanke svojega imetja. V vasi Tahtaly je neki kmet pojedel zaradi lakote truplo svojega sedemletnega otroka.

Palača mariborskih bank. Mariborska banke nameravajo skupno zgraditi veliko bančno poslopje. V njem bi imele poslovne prostore vse banke in vrh tega še približno 500 sobe.

Zverinski zločin v Zagrebu. Vojak Gjuro Vlašić je bil pred kratkim na 14 dnevnem dopustu v Daruvaru, kjer se je seznanil z deklico Marijo Hološ. Obljubil ji je, da ji preskrbi dobro službo v Zagrebu, čim se vrne tja. Ko se je z dopusta vrnil v Zagreb, je pisal deklici, da je že našel za njo primerno mesto, naj le pride v Zagreb. Dekle se je res odpravilo z doma in prišlo v sredo v Zagreb. V neki gostilni je pustila Marija Hološ svojo prtljago in odšla na sestanek z Vlašićem. Vojak jo je peljal na sprehod proti Vrabcam, kjer jo je speljal v tamkajšnji gozd. Tam jo je hipoma napadel, jo vrgel na tla, jo najprej posilil, potem pa ji z bajonetom zadal več težkih ran. Polastil se je nato njene zlate ure in verižice z medaljonom in ji vzel tudi 16.000 kron, ki jih je deklica imela pri sebi. Nato je pobegnil. Mimoidoči so našli težko ranjeno deklico in jo spravili v bolnico. Med zaslišavanjem je deklica opisala zločin, potem pa izgubila zavest.

Prašič izginil. Hrvat Zajoš je gnal z ljubljanskega kolodvora prašiče. Eden mu vsled mraza obnemore in obleži. Pusti ga pa žene drage na določeni kraj. Ko pa se vrne po zaostalega prašiča, ga ni bilo več. Ne ve se, ali je utekel po svojih štirih nogah, ali pa so mu kake drugi dve pripomogli k pobegu.

Razpust taborišča v Strnišču. S koncem tega meseca se konča državna uprava taborišča v Strnišču. Dne 30. decembra lanskega leta je odšel zadnji transport strniških beguncev. Vojska je v neobljudeni gošči napravila celo mesto raznih barak ter jih obljudila izprva z ranjenci, kasneje z begunci. Sedaj pa bi naj na tem mestu vzevelo novo obrtno in industrijsko življenje.

Mraz. Letos imamo zimo. Predbožični sneg je sicer izginil, ta in oni je pričakoval mile zime in se bal suhe zime. Ali sneg je zopet zapal, mraz je zopet pritisnil in se drži ves dan. Naš mraz je posledica mraza drugod po Evropi. V srednji Nemčiji kaže toplomer 16 do 18 stopinj pod ničlo, pri nas je bilo po novem letu največ 11 stopinj pod ničlo. Nizka temperatura se pomika v južno-zapadni smeri. Tudi v severozapadni Rusiji je ljuta zima.

Virovitica — mesto. Virovitica v Slavoniji, ki je bila dosedaj trg, je povzdignjena in uvrščena med mesta.

NAZNANILO!

Podpisani naznanja cenjenemu občinstvu, da otvori s 1. febr.

MESNICO

v Ptuj, Krekova ulica in prosi za obilen obisk. S spoštovanjem
VINKO PERNAT, MESAR.

Naznanilo.

Mojim spoštovanim odjemalcem iz Ptuja in okolice dajem naznanje, da se mi je posrečilo, dobiti za delo za gospode spretnega

prirezevalca,

sem torej v stanu, moje odjemalce v vsakem oziru zadovoljiti ter prosim za cenj. naročila.

S spoštovanjem

Franc Kosi, krojaški mojster v Ptuj.

BILJARD

po ceni se prod. — Natančneje pod „Biljard“ poštno ležeče Strnišče pri Ptuj.

Vinograd

v Rodnem vrhu s hišo meri blizu 3 orale
cena 60.000 K

Vinograd

v Doleni meri 1¼ orala, cena 20.000 K prod. Ivan Šošterič pri Sv. Vidu niže Ptuja.

Sobarica,

poštena in pridna, se pod dobrimi pogoji s 15. februarjem sprejme pri g. Josipu Pirlchu, tovarna za usnje v Ptuj, Hrvatski trg 2

Ženitna ponudba.

Bivši pripravnik finančne kontrole in posestnik, star 30 let, zdrav, želi se seznaniti z dekletom ali vdovo brez otrok v svrhu ženitve, stara do 33 let, katera ima istotako posestvo ali je pričakuje dobiti. Cenjene ponudbe na upravo list pod „Svečno bodočnost.“

Svinjske kože

kupuje „PETOVIA“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj.

Kožarski delavci

se iščejo. Ponudbe na Mato Badalija, Virovitica.

Josip Rože

trgovina s sadjem in perutnino

kupuje perutnino in plačuje najvišje dnevne cene.

Maribor, Tomanova ul. 5.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, postrežba točna.